EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 13.12.2018
COM(2018) 828 final

2018/0418 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega Euroopa Liidu, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel sõlmitakse protokoll, millega reguleeritakse juurdepääsu Eurodac-süsteemile õiguskaitse eesmärgil ja mis lisatakse Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelisele lepingule liikmesriigis või Šveitsis esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava riigi määramise kriteeriumide ja mehhanismide kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Määrus (EL) nr 603/2013,[1] millega sõnastatakse uuesti 11. detsembri 2000. aasta määrus nr 2725/2000, mis käsitleb sõrmejälgede võrdlemise Eurodac-süsteemi kehtestamist Dublini konventsiooni tõhusa kohaldamise eesmärgil, võeti vastu ja jõustus 19. juulil 2013. Määrust kohaldatakse alates 20. juulist 2015.

Määrus (EL) nr 603/2013 võimaldab õiguskaitseasutustel kasutada Eurodac-süsteemi andmebaasi terroriaktide ja muude raskete kuritegude vältimise, avastamise ja uurimise eesmärgil. Eesmärk on võimaldada õiguskaitseasutustel esitada taotlus, et sõrmejälgede andmeid võrreldaks Eurodaci keskandmebaasi salvestatud andmetega, kui nad püüavad terrorismis või raskes kuriteos kahtlustatavat isikut täpselt tuvastada või tema kohta täiendavat teavet saada.

26. oktoobril 2004 sõlmiti Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping liikmesriigis või Šveitsis esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava riigi määramise kriteeriumide ja mehhanismide kohta (edaspidi „26. oktoobri 2004. aasta leping“)[2]. 28. veebruaril 2008 sõlmiti Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vaheline protokoll Liechtensteini Vürstiriigi ühinemise kohta Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga, mis käsitleb liikmesriigis või Šveitsis esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava riigi määratlemise kriteeriume ja mehhanisme (edaspidi „28. veebruari 2008. aasta protokoll“)[3].

Kooskõlas 26. oktoobri 2004. aasta lepingu ja 28. veebruari 2008. aasta protokolliga kohaldavad Šveits ja Liechtenstein määruse (EL) nr 603/2013 varjupaika käsitlevaid sätteid. Õiguskaitseasutuste juurdepääs Eurodac-süsteemile ei kuulu aga nimetatud lepingu ega protokolli kohaldamisalasse.

14. mail 2014 toimunud kohtumisel komisjoni esindajatega kinnitasid Taani, Šveits, Liechtenstein, Norra ja Island oma huvi alustada Euroopa Liiduga läbirääkimisi eesmärgiga laiendada neile määruse (EL) nr 603/2013 õiguskaitseasutuste juurdepääsu käsitlevate sätete kohaldamisala rahvusvahelise kokkuleppe kaudu.

14. detsember 2015 volitas nõukogu komisjoni alustama läbirääkimisi ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt muu hulgas Šveitsi ja Liechtensteini vahelise lepingu üle, mis käsitleb Šveitsi ja Liechtensteini osalemise üksikasju õiguskaitse eesmärgil toimuva andmete võrdlemise ja edastamise korras, mis on ette nähtud määruse (EL) nr 603/2013 (millega luuakse sõrmejälgede võrdlemise Eurodac-süsteem määruse (EL) nr 604/2013 (millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 603/2013, millega luuakse sõrmejälgede võrdlemise Eurodac-süsteem määruse (EL) nr 604/2013 (millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest) tõhusaks kohaldamiseks ning mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste ja Europoli taotlusi sõrmejälgede andmete võrdlemiseks Eurodac-süsteemi andmetega õiguskaitse eesmärgil ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1077/2011, millega asutatakse Euroopa amet vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks (uuesti sõnastatud) (ELT L 180, 29.6.2013, lk 1).

[2] ELT L 53, 27.2.2008, lk 5.

[3] ELT L 160, 18.6.2011, lk 39.

rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest) tõhusaks kohaldamiseks ning mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste ja Europoli taotlusi sõrmejälgede andmete võrdlemiseks Eurodac-süsteemi andmetega õiguskaitse eesmärgil) VI peatükis.

Läbirääkimised on lõppenud ja parafeeritud on 26. oktoobri 2004. aasta lepingule lisatava protokolli vormis kokkulepe, millega laiendatakse 26. oktoobri 2004. aasta lepingu kohaldamisala õiguskaitsele.

Määruse (EL) nr 603/2013 õiguskaitset käsitlevate sätete laiendamine Šveitsile ja Liechtensteinile võimaldaks Šveitsi ja Liechtensteini õiguskaitseasutustel esitada taotlusi sõrmejälgede andmete võrdlemiseks teiste osalevate riikide sisestatud ja Eurodaci andmebaasi salvestatud andmetega, kui nad püüavad terrorismis või raskes kuriteos kahtlustatavat isikut või kuriteoohvrit tuvastada või tema kohta täiendavat teavet saada. Teisalt võimaldaks see kõikide teiste osalevate riikide (teiste ELi liikmesriikide või assotsieerunud riikide) õiguskaitseasutustel esitada samal eesmärgil taotlusi sõrmejälgede andmete võrdlemiseks Šveitsi ja Liechtensteini sisestatud ja Eurodaci andmebaasi salvestatud andmetega.

Käesoleva protokolli eesmärk on kehtestada õiguslikult siduvad õigused ja kohustused, et tagada Šveitsi ja Liechtensteini tulemuslik osalemine määruse (EL) nr 603/2013 õiguskaitseasutuste juurdepääsu käsitlevate sätete kohaldamises. Protokolliga nähakse ette, et kõikidel osalevatel riikidel (nii teistel ELi liikmesriikidel, assotsieerunud riikidel kui ka Šveitsil ja Liechtensteinil), kes omavad juurdepääsu Eurodacile, on õiguskaitse eesmärgil juurdepääs üksteise andmetele.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Ettepanek on kooskõlas ELi poliitikaga, mis käsitleb juurdepääsu Eurodaci andmebaasile.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek on kooskõlas ELi poliitikaga vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva alal.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käesoleva nõukogu otsuse ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 87 lõike 2 punkt a ja artikli 88 lõike 2 punkt a koostoimes artikli 218 lõike 6 punktiga a.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

26. oktoobri 2004. aasta leping on kehtiv rahvusvaheline leping, mille on sõlminud EL ja Šveits. ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt on kõnealuse lepingu protokolli eesmärke võimalik saavutada ainult ELi tasandil komisjoni ettepaneku alusel.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, kuna see ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik selleks, et saavutada eesmärk tagada Šveitsi ja Liechtensteini tulemuslik osalemine määruse (EL) nr 603/2013 õiguskaitseasutuste juurdepääsu käsitlevate sätete kohaldamises.

- **Vahendi valik**

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 6 on ette nähtud nõukogu otsus lepingu sõlmimise kohta.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Läbirääkimiste sisu ja edenemise küsimustes on nõukoguga (varjupaiga töörühmaga) korrapäraselt konsulteeritud. Euroopa Parlamenti (justiits- ja siseasjade komisjoni) on teavitatud.

4. MUU TEAVE

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Ettepanekuga nähakse ette otsus, millega antakse luba sõlmida ELi nimel protokoll ELi ning Šveitsi ja Liechtensteini vahel. ELi toimimise lepinguga on ette nähtud, et nõukogu võtab vastu komisjoni ettepaneku, mis käsitleb otsust anda luba kirjutada alla ja sõlmida rahvusvaheline leping.

Protokollis sätestatakse, et määrust (EL) nr 603/2013 kohaldatakse Šveitsi ja Liechtensteini suhtes seoses juurdepääsuga Eurodac-süsteemile õiguskaitse eesmärgil. Seetõttu võimaldatakse sellega teiste osalevate riikide määratud õiguskaitseasutustel ja Europolil esitada taotlusi sõrmejälgede andmete võrdlemiseks Šveitsi ja Liechtensteini poolt Eurodaci kesksüsteemi edastatud andmetega. Samuti võimaldatakse sellega Šveitsi ja Liechtensteini määratud õiguskaitseasutustel esitada taotlusi sõrmejälgede andmete võrdlemiseks teiste osalevate riikide poolt Eurodaci kesksüsteemi edastatud andmetega.

Protokolliga tagatakse, et isikuandmete kaitse praegust ELi taset kohaldatakse protokolli kohase isikuandmete töötlemise suhtes Šveitsi ja Liechtensteini ning liikmesriikide ametiasutuste poolt. Niisuguse isikuandmete töötlemise suhtes tuleks kohaldada isikuandmete kaitse nõudeid, mis on sätestatud nende siseriiklikus õiguses, mis on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiviga (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK.

Protokolliga tehakse Šveitsi ja Liechtensteini juurdepääs Eurodac-süsteemile õiguskaitse eesmärgil sõltuvaks otsuse 2008/615/JSK eelnevast õiguslikust ja tehnilisest rakendamisest sõrmejälgede andmete puhul.

Protokollis sätestatakse, et 26. oktoobri 2004. aasta lepinguga ette nähtud muudatuste tegemise korda tuleks kohaldada kõikide muudatuste suhtes, mis on seotud juurdepääsuga Eurodac-süsteemile õiguskaitse eesmärgil.

2018/0418 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega Euroopa Liidu, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel sõlmitakse protokoll, millega reguleeritakse juurdepääsu Eurodac-süsteemile õiguskaitse eesmärgil ja mis lisatakse Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelisele lepingule liikmesriigis või Šveitsis esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava riigi määramise kriteeriumide ja mehhanismide kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 87 lõike 2 punkti a, artikli 88 lõike 2 punkti a ning artikli 218 lõike 6 punkti a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut[4]

ning arvestades järgmist:

(1) Kooskõlas [kuupäev] otsusega [XXX][5] allkirjastati [kuupäev] Euroopa Liidu, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vaheline protokoll, millega reguleeritakse juurdepääsu Eurodac-süsteemile õiguskaitse eesmärgil ja mis lisatakse Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelisele lepingule liikmesriigis või Šveitsis esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava riigi määramise kriteeriumide ja mehhanismide kohta, tingimusel et see hiljem sõlmitakse.

(2) Selleks et toetada ja tugevdada liikmesriikide ning Šveitsi ja Liechtensteini pädevate ametiasutuste vahelist politseikoostööd terroriaktide ja muude raskete kuritegude vältimise, avastamise ja uurimise eesmärgil, on vaja Euroopa Liidu kaasamist, et võimaldada Šveitsil ja Liechtensteinil osaleda Eurodac-süsteemi õiguskaitsega seotud aspektides

(3) Käesolev protokoll tuleks Euroopa Liidu nimel heaks kiita.

(4) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 kohaselt on kõnealused liikmesriigid teatanud oma soovist osaleda käesoleva otsuse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.

(5) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

---

4 ELT C […], […], lk […].

5 ELT L […], […], p. […].

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vaheline protokoll, millega reguleeritakse juurdepääsu Eurodac-süsteemile õiguskaitse eesmärgil ja mis lisatakse Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelisele lepingule liikmesriigis või Šveitsis esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava riigi määramise kriteeriumide ja mehhanismide kohta (edaspidi „protokoll“), kiidetakse liidu nimel heaks.

Protokolli tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja nimetab isiku(d), kes on volitatud Euroopa Liidu nimel ja kooskõlas protokolli artikli 4 lõikega 2 esitama teatise, et väljendada Euroopa Liidu nõusolekut end protokolliga siduda.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja